

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. De notis & lignis Ecclesiæ; ostenditur Romanam Ecclesiam veram esse & unicam in terris Ecclesiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

PRIMA PARS.

CAPVT I.

De notis & lignis Ecclesiæ; ostenditur Romanam Ecclesiã veram esse & unicam in terris Ecclesiã.

CHRISTUS ex tota hominum multitudine, gratia sua & misericordia, quosdam sibi selegit, eoque certis legibus inter se constringens Societatem, seu Rempubliã quandã instituit, quam Ecclesiã nomine appellari voluit, eaque illa est, quam nos unam, & non plures agnoscimus, quæ definitur, *Cæus hominum ejusdem Christiana Fidei professione, & eorundem Sacramentorum communione colligatus, sub regimine legitimum Pastorum, ac præcipue unius Christi in terris Vicarij Romani Pontificis.* Et hæc sunt quæ absolute requiruntur, ut aliquis sit de Ecclesiã. Est enim, inquit Augustinus (in *Breviculo collationis col. 3.*) corpus vivum ex anima & corpore constans: anima sunt virtutes internæ, Fides, Spes, Charitas, &c. Corpus externa fidei professio, & Sacramentorum communicatio, &c. Unde quidam sunt & de anima & de corpore Ecclesiæ, ac proinde uniti Christo Capiti interius, & exterius, quæ membra viva dici possunt, quamvis aliqui magis, aliqui minus, aliqui etiam solum vitæ motum habentes, quasi sensum, sed non motum, ut qui solum fidem habent: alii de anima & non de corpore, quales sunt Catechumeni & excommunicati, si fidem habeant & charitatem. Alii demum de corpore, & non de anima, qui nullam habent scilicet virtutem internam, sed tantum exterius communicant nobiscum in iisdem Sacramentis.

Est autem hæc Ecclesiã visibilis, quæquid oblatent Heretici, hi enim cum non possint suorum dogmatum aut Ecclesiæ successorem non interruptam ab Apostolis ostendere, eo confugiunt, ut dicant Christum invisibilem instituisse Ecclesiã, in qua soli sunt boni, quorum cum pietas lateat, ignorari, quinam ad Ecclesiã pertineant. Sed huic sententiæ scriptura sacra, & ratio ipsa adversatur.

Primò quia ubicunque in scripturis invenitur Num. 20. nomen Ecclesiæ (ut Numer. 20. *Cur eduxisti Ecclesiã meam in solitudinem?* 3. Regum 8. *Convertitque Rex faciem suam, & benedixit omni Ecclesiã Israel.* Matth. 16. *Super hanc petram aedificabo Ecclesiã meam.* 18. *dic Ecclesiã.*) semper significatur congregatio visibilis.

Secundò, ubi non nominatur quidem Ecclesiã, sed tamen describitur, visibilis adhuc designatur, Psal. 118. *In sole posuit tabernaculum suum, id est, juxta August. in manifesto posuit Ecclesiã suam, ita ut sicut nequit sol omnino latere, ita nec Ecclesiã.* Isa. 2. & Mich. 4. comparatur Ecclesiã monti magno & conspicuo secundum Hieron. & August. Matth. 5. *Civitas supra montem positã, juxta August.*

Tertio, ex ipso ortu, & progressu Ecclesiæ. In veteri testamento adeo visibilis erat, ut in ipsa carne Judæi portarent visibile circumcissionis signum: In novo fuit in principio tota in Christo, & Discipulis ejus, qui adeo visibiles erant, ut su-

per eos visibiliter descenderit Spiritus sanctus. Deinde additi sunt illis una die ad tria millia per fidei confessionem, & baptismum, ac deinceps illi omnes & soli habiti sunt de Ecclesiã Christi, qui ad illos primos se adjunxerunt per baptismum, & Fidei confessionem, & inde non exierunt per hæreses, aut schismata aut excommunicationem.

Quarò, Ecclesiã est societas hominum; sociari autem homines nequeunt, nisi se agnoscant & copulentur, externis & visibilibus signis, ut ait August. 19. *contra Faustum 1. Cap.*

Quintò, tenemur sub periculo damnationis nos adungere Ecclesiæ veræ, capiti obedire, & cæteris communicare membris, ut patet ex Cypriano, Hieronymo & Augustino. At hoc fieri nequit, si Ecclesiã est invisibilis. Huic Ecclesiæ sive Reipub. Christianæ DEUS eximia quædam privilegia concessit, qualia extra hanc Congregationem inveniri non possunt.

Primum est, in Ecclesiã sola, esse notitiam DEI, divinarumque rerum nullo errore permixtam intelligentiam, eamque ita esse certam ob Christi Spiritus informationem, ut error in fide apud illam esse nequeat. Est enim Ecclesiã (ut Paulus docet 1. ad Timoth. 3.) *firmamentum & columna veritatis.* Præterea vera Ecclesiã gubernatur à Christo ut à Sponso, & à Spiritu sancto ut ab anima. Ergo si errat Ecclesiã in dogmatibus fidei, & morum, error Christo & Spiritui sancto tribui deberet. Etsi enim sponsus non teneatur à sponsa remove omnem ignorantiam, tenetur tamen, si potest, omnem errorem, ex quo malum oriatur magnum, & magnum esset malum Ecclesiã falsa fide colere DEUM. Tertio Ecclesiã est sancta, ista autem sanctitas in professione dogmatum consistit & proinde Ecclesiã nihil poterit docere nisi verum.

Secundum privilegium est, hanc Ecclesiã visibilem (quæ columna est veritatis, & adversus quam portæ inferi non prævalebunt,) perpetuo duraturam: quod manifestè Christus promisit Matth. cap. ult. *Ecco ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi.* Cumque Apostoli, quibus hoc dixit non essent permansuri, sine dubio ad eorum successores ista se extendunt. Deinde Psal. 47. dicitur de Ecclesiã visibili, *DEUS fundavit eam in æternum,* juxta August. Et Isaia 61. *Fecit seminum, & sicutur in gentibus semen eorum, & germen eorum in medio populorum: omnes qui viderint eos cognoscent illos, quia isti sunt semen, cui benedixit Dominus.*

Tertio *arva, ager, convivium, ovile* significant in Evangelio Ecclesiã visibilem. At eadem parabola docent eandem permanuram usque ad diem Judicii, Matth. 3. *Ipse mutabit arvam suam, & triticum congregabit in horreum suum, paleas autem comburet igni inextinguibili, quod non fiet ante diem Judicii. Item: Sinite utraque crescere usque ad messem, messis autem contumatio sæculi est.*

Quarto, regnum Christi est vera Ecclesiã. Non dicitur autem regnum aliquot homines separati ab invicem, & occulti, qui se non noverunt: sed multitudo hominum congregatorum, qui se invicem agnoscant: At regni Christi non erit finis Luc. 1. *Daniel 2. Psal. 88.*

Tertium

Tertium privilegium ad prædicta consequitur, in sola Ecclesia esse verum DEI cultum, sinceram Sacramentorum administrationem, sanctas Deoque acceptas ceremonias.

Quartum est, Christum sanctissimæ passionis, laborumque suorum merita in sola Ecclesia repositisse, quorum illi tantum participes efficerentur, qui se ad Ecclesiæ conjunctionem recipere. In hac ergo Ecclesia sola accipitur peccatorum remissio, gratia DEI, Justificatio, sanctificatio: soli Ecclesiæ filii bonis operibus merentur apud DEUM, vel augmentum Justitiæ, vel æternam vitam: soli sunt grati & accepti DEO, amici, & filii DEI, soli communionem habent cum Sanctis, Sacramentorumque meritis, soli ornati sunt veris seu Christianis virtutibus: soli promissionem habent certamque expectationem vitæ æternæ.

Magna utique privilegia & verissima Ecclesiæ: nam extra Ecclesiam nihil horum reperitur; nulla virtus Christiana, nulla operatio DEO accepta, nullum meritum, nulla spes Salutis: hæc quidem fortassis non ægrè admodum nobis assentientur Hæretici. Tota porro difficultas in eo est, penes quos inveniatur Ecclesia ista, dum singuli ad suas congregationes eam pertrahunt: cujus litis evidenter dirimendæ gratia, Christus Salvator pro sua in humanum genus charitate, aliqua certa indicia, & signa, notatque reliquit, quibus hæc sua Respublica ab aliis cæteris dignoscatur: ne si quis ab infidelibus ad Ecclesiam se conferre velit, dubius hæreat, quam ex tanta congregationum diversitate potissimum amplecti debeat, quarum quælibet se nomine Ecclesiæ tot privilegia instruat jactat. Rerum autem, quæ inquiruntur notæ ejusmodi esse debent, quæ & clariore rebus ipsis sint, & à communi consuetudine non alienæ.

Quocirca qui eo penes se esse veram Christi Ecclesiam contendunt, quod se Verbam DEI sincere interpretari, & Sacramenta pure administrare afferunt; non facis id aperte demonstrant; cum istud non minus in dubium vocetur, & omnibus sit occultum, atque illud quod quærebatur. Cum enim, ut diximus, hæc sint Ecclesiæ privilegia & proprietates, quicunque ad suam cæteram Ecclesiæ nomen transfert, is utique proprietates ejus omnes se habere dicet: & qui de numero Gèntium veram Ecclesiam quæret, nihil certi inveniet, quando omnes audit de sincera verbi divini prædicatione, & Sacramentorum administratione gloriari, alioque à se mendacium arguere. Nam Lutherani hæc penes se esse docent, non apud Calvinistas, Anabaptistas, &c. Contra Calvinistæ apud se solos, non apud alios ea reperiri volunt, atque ita de cæteris.

Quare tractationem de notis Ecclesiæ utilissimam esse, ex eo maxime constat, quod per eas dignoscatur vera Ecclesia, in qua sola est salus: in quibus assignandis placuit sequi doctiss. Cardinalem Bellarminum, adducendo Ecclesiæ notas ab ipso, (brevius tamen) recensitas, addendoque alias non parum utiles.

C A P V T II.

Prima, & vera NOTA Ecclesiæ, ipsum nomen CATHOLICVM.

ANtequam veras Ecclesiæ notas aggrediamur, breviter ab hæreticis excogitatas, oportebit resellere.

Lutherus septem notas proponit: Primo, ve-

ram & incorruptam Evængelii prædicationem. Secundo, legitimam Baptismi administrationem. Tertio, legitimam Eucharistiæ usum. Quarto, legitimum usum clavium. Quinto, legitimam ministrorum electionem, qui doceant, & Sacramenta ministrent. Sexto, orationem publicam, & psalmodiam, ac Catechismum lingua vernacula. Septimo, mysterium Crucis, id est, tribulationis, intus nimirum mæstiriam, pusillanimitatem, terrores; & exterius, videlicet pauperiorem, contemptum pro hæreticis haberi.

Confessio Augustana, & Calvinus duas tantum proponunt, scilicet prædicationem sinceram verbi DEI, & sincerum usum Sacramentorum, quæ revocari possunt ad quinque primas Lutheri.

Centuriatores duas addunt, nimirum constantiam in fidei confessione, & obedientiam erga ministros verbi, quatenus verbum administrant; sed comprehenduntur hæc duæ in quinta & septima Lutheri.

Resellitur prima Lutheri; primo quia notæ, quibus aliquid dignoscatur, debent illi esse propria, & secundum rem, & secundum communem opinionem, ut patet; sed nulla est secta, quæ se non asserat habere puram Evængelii prædicationem. Quomodo ergo per hujusmodi prædicationem poterit cognosci, quæ sit inter omnes sectas vera Ecclesia? Secundo notæ debent esse notiores rebus suis notæ. At notior est Ecclesiæ prædicatione verbi: non enim aliunde scimus quæ sit vera prædicatione verbi, quam per Ecclesiam, ut docent Irenæus & Tertullianus. Deinde ita volunt adversari prædicationem verbi esse notam Ecclesiæ, ut simul veint requiri ejus receptionem, id est, credatur. At nobis ignoti sunt, qui verè Evængelio credunt.

Deinde 2. 3. 4 & 5. iisdem resellitur argumentis, quibus prima: deinde Ecclesia Corinthiorum tempore Pauli, & Africana tempore Cypriani vera erat Ecclesia, & tamen illi circa usum Eucharistiæ, hi vero Baptismi, non mediocriter errabant.

Sexta, si loquatur de interna invocatione, cum hæc sit invisibilis, non erit nota; sed neque de externa, cum sit communissima: nam omnes sectarii hujus temporis dicunt orationem dominicam, & canunt psalmos lingua vernacula.

Septima resellitur, quia internæ tribulationes sunt invisibiles: adde pusillanimitatem esse vitium: & regnum Dei esse gaudium in Spiritu sancto. Externæ non sunt perpetuæ, nam in principio & fine Ecclesia passa est magnas angustias, at in medio florentissima extat.

Prima Centuriatorum impugnatur, primo, quia non nisi ex Ecclesia vera constat, quæ sit vera fidei confessio. Secundo, multæ sunt sectæ, quæ de suis martyribus gloriantur, ut Montanistarum, Massilianorum, Donatistarum, Anabaptistarum, & nostra Ecclesia Catholica etiam innumerabiles habet Martyres. Lutherana vero suæ confessionis paucissimos: Quomodo ergo per id dignoscatur Ecclesia vera?

Quare his notis rejectis ad primam Ecclesiæ notam stabilendam accedamus, quam diximus esse nomen *Catholicum*, pro qua stabilenda observandum est primum, aliud esse evidentet verum, aliud evidentet credibile: illud est, quod in se, vel in suis principiis, videtur; hoc quod neutro videtur modo, habet tamen tot & tam gravia testimonia, ut quilibet vir sapiens id merito credere debeat.

Secundo, nos non velle Ecclesiæ notas quas afferi-